

Blå Kors arbeider med og for mennesker som strever med å mestre hverdagen. Vi tilbyr polikliniske behandling og døgnbehandling til mennesker med ulike typer rusproblemer og avhengighetsrelaterte lidelser. Blå Kors er den største aktøren innenfor behandling av spillavhengighet i Norge i dag. Vi har også ulike tilbud til pårørende som trenger hjelp for egen del. Blå Kors jobber også med forebyggende tiltak, spesielt mot barn og unge og oppfølging etter behandling. Som ideell aktør har Blå Kors i over hundre år gjort en viktig innsats for å hjelpe personer som er direkte eller indirekte rammet.

Høringssvar til ny lov om pengespill

Blå Kors viser til høringsbrev av 29.06.20 med invitasjon til å avgi høringssvar om forslag til ny pengespilllov.

Vi vet at det i Norge i dag er omlag 34.000 problemspillere og 122.000 moderate risikospillere¹. Blå Kors håper endringene det legges opp til, ved å samle ansvaret hos ett ansvarlig departement, vil sørge for en mer helhetlig spillpolitikk. Hensynet til dem som sliter med spillavhengighet og deres pårørende bør alltid veie tyngre enn økonomiske hensyn.

Blå Kors er opptatt av at loven blir vedtatt og fylt med nødvendig innhold og tilstrekkelig med ressurser, noe som er helt avgjørende for at Lotteritilsynet skal kunne klare å drive kontroll- og tilsynsvirksomhet på en tilfredsstillende måte. Vi er derfor fornøyd med at lovforslaget tar til orde for å styrke Lotteritilsynets virkemidler for å sikre at pengespill skjer i sikre former. At Lotterinemda i fremtiden skal være klageinstans for alle Lotteritilsynets enkeltvedtak på pengespillfeltet er en fornuftig løsning. Ved å gå fra tre klageinstanser til en, håper Blå Kors det blir enklere å sanksjonere og slå ned på overtramp av loven.

Enerettsmodellen

Blå Kors er fornøyd med at det slås fast at enerettsmodellen skal videreføres og styrkes. Enerettsmodellen er den modellen som best ivaretar hensynet til spillansvarlighet, blant annet fordi man beholder en politisk styring av spillfeltet. Blå Kors er tilfreds med at det i loven tydeliggjøres at å forebygge spilleproblemer og andre negative konsekvenser av pengespill er lovens hovedformål. Loven skal sikre at pengespill skjer på en ansvarlig måte. Blå Kors er fornøyd med at lovforslaget understreker at tilbyderne av pengespill blir pålagt et større ansvar enn i dag, gjennom strengere risikovurderinger og tiltak som skal hindre ulovlige spill.

Det er problematisk at enerettsmodellen blir utfordret av aktører som ikke har tillatelse til å tilby spill i Norge, og denne utfordringen må møtes med et sterkere vern av dagens modell, ikke ved å åpne for de som i dag bryter loven for å få tilgang til det norske markedet. Spillmarkedet er i rivende utvikling og dette må følges nøye. For å kunne sikre nye tiltak for å verne enerettsmodellen må det settes inn tiltak etter hvert som teknologien gir nye muligheter.

¹ Omfang av penge- og dataspillproblemer i Norge (April 2020) Universitetet i Bergen.

Blå Kors mener:

- Framtidens norske pengespillmodell må ha et ansvarlighetsnivå som tilsvarer minimum det eksisterende ansvarlighetsnivået i dagens enerettsmodell.
- Raske spill med høy risiko for avhengighet, og markedsføring av disse, må begrenses.
- Nettsider som ikke har tillatelser i Norge, må utestenges på en mest mulig hensiktsmessig måte. Dette er gjennomført i flere europeiske land, deriblant Danmark.
- Det må på plass en pop-up-løsning (såkalt DNS-varsling) som skal gi informasjon dersom en forbruker prøver å gå inn på en side som ikke har tillatelse til å tilby spill i Norge. Blå Kors ønsker fortgang i utredningen og iverksettingen.
- Norske myndigheter må fortsette arbeidet mot andre lands myndigheter for å stoppe eller begrense ulovlig spillreklame gjennom kontakt med aktuelle myndigheter og gjennomgang av regelverk på området.
- Betalingsformidlingsforbudet må effektiviseres ved behov.

Ansvarlighetsregime

Norge ligger i dag langt framme i internasjonal målestokk når det gjelder ansvarlighet og krav om registrering og identifisering av nye spillere, beløpsgrenser og tidsbruksgrenser. Vi mener at screening av spilleratferd er en forutsetning for å lykkes med ansvarlighet og forbrukerbeskyttelse. Det ligger også mye trygghet i en enerettsmodell under statlig kontroll, der eier til enhver tid har mulighet til å gripe inn. Ved å åpne for en kommersiell konkurransesituasjon på spillmarkedet må alle aktører kunne følge de samme spillereglene. Vi vil da miste Norsk Tipping som en motor i utviklingen av ansvarlighetsregimer. Vi ville etter all sannsynlighet fått et marked der alle aktørene i større grad tilpasser seg regelverket – og eventuelt utnytter gråsoner – i stedet for at vi har én aktør som kan pålegges å drive utvikling av ansvarlighetsregimer.

Blå Kors mener:

- Ansvarlighetsregime for spillere må gjelde alle lovlige spill i Norge, også Rikstoto og bingotilbydere/databingo. Krav om registrerte spillere, felles tapsgrenser, obligatorisk PlayScan etc. må være likt hos alle lovlige tilbydere av pengespill.
- Forbudet mot ulike typer bonusordninger må opprettholdes.
- Gjeldsregisteret bør evalueres jevnlig for å sikre at det fungerer på ønsket måte.
- Det skal være lett å melde seg ut og reservere seg mot “de raske” spillene. Vi hører pasienter fortelle at det er enkelt å få tilgang, og vanskelig å reservere seg.
- Virkningen av endringen i 30-sekundersregelen må evalueres, og tilbakeføres dersom endringen har gitt negativ utvikling når det gjelder problemomfang blant bingospillerne.
- Det bør settes inn økt innsats for å nå bingospillere med hjelpetiltak mot spillproblemene.

Pengespill og dataspill

Dataspilling er til stor glede for barn, unge og voksne. Utvikling av nye ferdigheter, mestringsfølelse og samspill med andre er viktige og positive sider av dataspill. Samtidig ser vi at for noen barn utvikler spillingen til et problem, og dataspill kan være en kilde til konflikt i mange hjem. I en undersøkelse Ipsos nylig har gjort for Blå Kors, rapporterer 49% at de er bekymret over sitt barns spilling. I tillegg ser vi at grenseoppgangen mellom dataspill og pengespill utviskes, ved at det også kan bli store økonomiske tap knyttet til dataspilling gjennom kjøp i spill. Dette er bekymringsfullt. Dataspill kan også føre til avhengighetsproblematikk og tap av kontroll over tids- og pengebruk, på samme måte som ved pengespill. Blå Kors er primært opptatt av pengespillpolitikken, men i forebyggings- og behandlingsspørsmål vil også dataspillavhengighet være omfattet.

Blå Kors mener:

- Det bør arbeides mot at barn utsettes for skadelig reklame på ulike spillplattformer
- Det bør komme på plass et forbud mot loot-bokser/ forandringspakker.
- At kunnskapen om dataspill må økes hos både foreldre og de unge selv.

Markedsføring

Norske seere utsettes for ulovlige TV-reklamer for pengespill fra utenlandske spillerselskap hver dag. I tillegg kommer den massive eksponeringen for spilltilbydere innenfor enerettsmodellen – Norsk Rikstoto og Norsk Tipping, som gjennom sportssponsing, egne program i beste sendetid og egne reklamefilmer er med på å alminneliggjøre spilling og skape sosial aksept. Vi vet fra forskning at spillreklame påvirker særlig sårbare spillere og mange av våre pasienter forteller om hvordan spillreklame trigger spillingen deres.

Blå Kors mener:

- Brudd på regelverket må møtes med sanksjoner. Loven må bli fylt med nødvendig innhold og nok ressurser.
- Forskrifter i den nye loven må legges opp slik at det går an å straffe aktører i Norge for medvirkning til ulovlig markedsføring, for eksempel ved bøtelegging ved brudd på regelverket.
- Lovlig markedsføring må begrenses, særlig knyttet til de mest risikofylte spillene, som slott-spill eller hjulspill.
- Informasjon om tapersjanser for hvert spill skal vises tydelig.
- Informasjon om vannersjanser for hvert spill skal vises tydelig.